

[Fuglsang.]

En sådan udvikling kan heller ikke styrke landbrugets udvikling og konkurrenceevne. De højere priser afspejler sig jo næsten automatisk i højere gæld. Fra 1963 til 1969 voksede gælden fra 12,4 mia kr. til 22,7 mia kr., og i 1973 videre til godt 30 mia kr. Det er for en stor del netop de penge, som pumpes ud i omsætningen, uden at der er produktiv dækning for dem, og det er penge, som langtfra alle bruges til produktive investeringer.

Netop for landbrugets vedkommende tales der med rette om nødvendigheden af at modernisere og specialisere sig for, som det ofte siges, at møde det store markeds udfordring. I alle tilfælde er faktum jo, at den tekniske udvikling kræver, at en stadig større del af landbrugets produktionsværdi bruges til den slags investeringer.

Det er bl. a. på den baggrund, man må vurdere virkningerne af den stigende gæld, idet den stigende rentefod medfører stadig stigende rentebetalinger. Fra 625 mill. kr. i 1963 steg de til 1½ mia kr. i 1969 og 2½ mia kr. i 1973. Men det vil jo sige, at år efter år pumpes disse kæmpebeløb af arbejdsskabte værdier i landbrugserhvervet, værdier, som kunne og burde bruges til at modernisere landbrugserhvervet, bort fra det. Værdier, som skulle være en del af lønnen til dem, der arbejder ved landbruget, bruges til helt, helt andre formål, og hvis landbruget skal investere, bliver det, som gælden viser, alt for ofte kun ved at stifte ny gæld, pålægge sig nye rentebyrder og rulle sig ind i en ny afhængighed.

Vi vil derfor stemme imod forslaget om ophævelse af bopælspligten, også fordi en sådan i sidste ende vil gribe ind i selve grundspørgsmålet for landbruget: hvem der skal have brugsretten til jorden, og hvem der skal have udbyttet af den og det arbejde, der lægges i den.

Det, vi efter vor mening har brug for, er endnu ikke friere tøjler til opkøb af inden- eller udenlandske kapitalkredse eller spekulanter, men nærmere skærpede regler, som virkelig sikrer brugsretten til jorden for dem, der dyrker den, og lønnen for arbejdet for dem, der udfører det.

Poul Westergaard (DR):

Jeg er nødt til at sige, at vi i retsforbun-

dets gruppe endnu ikke er nået frem til en enig holdning til det lovforslag, som fremskridtspartiet har fremsat her.

Vi er naturligvis principielt modstandere af de meget restriktive bestemmelser, der gælder for at få adgang til at erhverve en landejendom i Danmark og dermed også til at drive landbrug i Danmark. Også i praksis må de gældende regler forekomme at være knudrede, i nogle tilfælde mindre rimelige og vanskelige eller næsten umulige at kontrollere. Derfor er der i min gruppe nogen forhåndssympati for den tanke, der ligger bag fremskridtspartiets forslag om at ophæve alle disse regler og da ganske særlig bopælspligten.

Men vi er også opmærksom på, at der — især fordi man ikke på anden måde har været indstillet på i dette ting at fjerne spekulationsmulighederne i Danmarks jord i by og på land, fordi hverken SF, socialdemokratiet, det radikale venstre eller naturligvis venstre og konservative har gjort noget ved dette problem i mange år — er opstået et behov for andre beskyttelsesregler til gavn for de unge generationer af landmænd. Ganske særlig er der jo efter Danmarks medlemskab af EF opstået et behov for at beskytte dansk landbrug imod udenlandske opkøb, så længe vi kan få lov til det, og det er vel et af de mere skjulte motiver bag den bopælspligt, vi har.

Der er helt klart to modstridende landbrugsinteresser i denne sag. Der er de ældre landmænds interesse i at kunne få mest muligt for deres ejendomme, når de skal sælge dem, og de kan naturligvis ikke være særlig interesseret i den slags restriktioner, der her er tale om. Og så er der de unge landmænds interesse i at kunne overtage landbrugsbedrifterne på vilkår, der giver dem mulighed for et rimeligt udbytte af deres hårde slidsomme daglige arbejde.

Med den sorgløshed, man lagde for dagen over for de store prisstigninger, der skete på landbrugsejendomme forud for og omkring tidspunktet for Danmarks EF-medlemskab, må det vistnok konstateres, at det var de ældre generationers interesser, man varetog — „man“ er her de gamle partier — mens man lod de kommende generationer klart i stikken. Derfor kan det måske endda forekomme næsten hyklerisk, at man nu lægger så stor vægt på den smule beskyt-